

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 74/14
Luxemburg, 20 mei 2014

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-333/13
Elisabeta Dano en Florin Dano / Jobcenter Leipzig

Volgens advocaat-generaal Melchior Wathelet kan Duitsland op basis van een algemeen criterium dat een echte band met de gastlidstaat ontbreekt, „sociale prestaties voor behoeftige werkzoekenden” weigeren aan onderdanen van andere lidstaten

Duitsland kan dus degenen die binnenkomen met als enig doel om werk te zoeken of sociale bijstand te ontvangen, uitsluiten van deze prestaties

Behoeftige werkzoekenden kunnen in Duitsland verzoeken om basisuitkeringen, met name om te voorzien in hun levensonderhoud.¹ Doel van de aldus toegekende prestaties is, deze personen in staat te stellen een menswaardig bestaan te leiden en te voorzien in de basisbehoeften, de extra behoeften en de behoefte aan huisvesting en verwarming. Wie naar Duitsland komt met als enig doel om werk te zoeken of sociale bijstand te ontvangen, wordt naar Duits recht evenwel uitgesloten van deze prestaties. Doel van deze uitsluiting is te voorkomen dat de sociale prestaties voor Duitsland een onredelijke last worden.

Het Sozialgericht Leipzig wenst te vernemen of het Unierecht zich verzet tegen deze uitsluiting. Deze rechter moet uitspraak doen in een geschil tussen Dano en haar minderjarige zoon, beide Roemeens onderdaan, enerzijds en het Jobcenter Leipzig (bevoegde lokale administratie) anderzijds. Het Jobcenter Leipzig weigerde hun de basisuitkeringen op basis van de uitsluiting naar Duits recht.² Dano en haar (in Duitsland geboren) zoon wonen sinds verschillende jaren in Leipzig in het appartement van een zuster van Dano, die hun van het nodige voorziet. Dano heeft geen beroepskwalificatie en oefende tot dusver in Duitsland of Roemenië geen enkel beroep uit. Zij blijkt niet naar Duitsland te zijn gekomen om werk te zoeken en probeert ook niet in dat land werk te vinden.

Advocaat-generaal Melchior Wathelet is in zijn conclusie van vandaag van mening dat het Unierecht³ zich er niet tegen verzet dat onderdanen van andere lidstaten op basis van een algemeen criterium een „bijzondere, niet op premie of bijdragebetaling berustende prestatie” (zoals de Duitse basisuitkering voor behoeftige werkzoekenden⁴) wordt geweigerd mits het gehanteerde

¹ Boek II van het Duitse sociale wetboek (Sozialgesetzbuch Zweites Buch, SGB II). De prestaties van de basisverzekering in de zin van het SGB II omvatten ook prestaties tot inschakeling in het arbeidsproces, maar deze prestaties zijn hier niet in het geding. Naast deze regeling voor werkzoekenden voorziet een socialebijstandsregeling in het SGB XII in enge zin in een soortgelijke uitsluiting als in de zaak Dano.

² Dano ontvangt van de Duitse autoriteiten voor haar zoon evenwel prestaties voor kind ten laste („Kindergeld”) ten belope van 184 EUR per maand en een maandelijks onderhoudsvoorschot van 133 EUR.

³ Meer bepaald gaat het om (i) verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 166, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 988/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 (PB L 284, blz. 43), en (ii) richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB L 158, blz. 77, en rectificaties PB L 229, blz. 35, en PB 2005, L 197, blz. 34).

⁴ Volgens de advocaat-generaal vormen deze prestaties, die het resultaat zijn van de samenvoeging van twee oude regelingen (werkloosheidsbijstand en sociale bijstand) bijzondere, niet op premie of bijdragebetaling berustende prestaties in de zin van verordening nr. 883/2004 en zijn zij uit dien hoofde onderworpen aan het beginsel van gelijke behandeling. Zij vormen evenwel ook sociale bijstand in de zin van verordening 2004/38 zodat de onderdanen van de

criterium (zoals bijvoorbeeld de reden van binnenkomst van de aanvrager op het grondgebied van de lidstaat) kan aantonen dat een echte band met de gastlidstaat ontbreekt en ertoe strekt een onredelijke last voor het nationale socialebijstandsstelsel te voorkomen.

De advocaat-generaal herinnert eraan dat burgers van de Unie en hun familieleden volgens het Unierecht⁵ in een andere lidstaat dan die waarvan zij onderdaan zijn, gedurende drie maanden mogen verblijven zolang zij geen onredelijke last voor het socialebijstandsstelsel van de gastlidstaat worden. Dergelijke personen, die meer dan drie maanden willen blijven, moeten beschikken over voldoende middelen om niet ten laste van het socialebijstandsstelsel van de gastlidstaat te komen. Bijgevolg mogen de onderdanen van de gastlidstaat en de andere burgers van de Unie noodzakelijkerwijs niet ongelijk worden behandeld bij de toekenning van socialebijstandsprestaties.

Een regeling die de basisuitkeringen weigert aan personen die zonder enige poging tot toetreding tot de arbeidsmarkt, naar Duitsland komen met als enig doel sociale bijstand te ontvangen, is volgens advocaat-generaal Wathelet verenigbaar met de wil van de Uniewetgever. Met deze uitsluiting kan worden voorkomen dat personen die de vrijheid van verkeer uitoefenen zonder wil tot integratie, ten laste komen van het socialebijstandsstelsel. Zij is bovendien verenigbaar met de aan de lidstaten terzake gelaten beoordelingsmarge. Daarmee kunnen met andere woorden misbruik en een bepaalde vorm van „sociaal toerisme” worden tegengegaan.

Bovendien, aldus de advocaat-generaal, kan het door Duitsland gehanteerde criterium (namelijk binnenkomst op Duits grondgebied alleen om werk te zoeken of sociale bijstand te ontvangen) aantonen dat er geen werkelijke band met of integratie op het grondgebied van de gastlidstaat is. Dit criterium zorgt voor de economische levensvatbaarheid van de regeling zonder het financiële evenwicht ervan in gevaar te brengen. De Duitse wetgeving streeft, zoals vereist door het Hof van Justitie, een objectief doel na. Voorts is het gekozen criterium volgens de advocaat-generaal evenredig aan het nagestreefde doel. De Duitse autoriteiten moeten namelijk noodzakelijkerwijze de persoonlijke situatie van de aanvrager onderzoeken om te bepalen of hij onder de betrokken uitsluiting valt en hem de basisuitkeringen moeten worden geweigerd.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van de conclusie is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van de conclusie zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

gastlidstaat en de burgers van de Unie die gebruik hebben gemaakt van hun vrijheid van verkeer en verblijf, in voorkomend geval ongelijk kunnen worden behandeld.

⁵ Meer bepaald richtlijn 2004/38, zie voetnoot 3.